UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm LXXXIIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96504

Visual Library

teſt reſponderi, primo negando eccleſiã fuiſſe enor-
miter læſam circa penſionẽ, quoniam, ut ex relatio-
ne corũ, quibus cauſa alienationis, & cõceſſionis præ
dictę fuit cõmiſſa, conſtat, & fortè probabitur, ꝙ res,
de qua agitur, pro minori penſione locari ſolita erat.
27 † Nec debet attẽdi eam nunc fuiſſe taliter melioratã,
& auctam, ꝙ longè pluris locari poſſet, quia tẽpus il-
lud, quo res ab initio fuit in emphyteoſim conceſſa,
& non aliud attẽdi debet, ad tradita per gloſ. Abba. &
doctores communiter in d.c.1. de reſtit. in integ. & in
d.c. ad audientiam, facit id, quod habetur per Bart. in
l.2. C. de reſcin. uend. & per Abb. Imo. & alios in c. cũ
dilecti. extra de empt. & uendit. & in terminis noſtris
colligitur ex ijs, quæ habẽtur in d.c. ad aures. & ſupra
dixi. nam ſi per ipſum conductorẽ res fuiſſet meliora
ta, & ad culturam redacta, prælatus ei penſionẽ auge-
re nõ poteſt, ut iam dictum fuit. Præterea nõ fuit pro-
batum eccleſiam tũc tẽporis fuiſſe enormiter læſam,
ſecundũ quod lęſio enormis probari debet ad hoc, ut
eccleſia in integrũ reſtituatur, ut habetur per Abb. in
d.c.1. ex mente Bartoli, in l. ſocietatẽ. §. arbitrorum.
ff. pro ſocio. Non dicitur etiam eccleſia enormiter læ
28 ſa ex eo, ꝙ minor menſura fuerit expreſſa, † quoniam
cum hæc res fuerit conceſſa tanquam unum corpus
infra certos confines, tota dicitur in conceſſione cõ-
prehenſa, & numerus tornatoriarũ adiectus fuit cau-
ſa cuiuſdam demonſtrationis, quę licet falſa ſit, tamẽ
non ſolet uitiare, ex quo de corpore aliter conſtat, ar-
gumen. l. demonſtratio falſa. cum ibi not. ff. de condi.
& demonſtra. & l. cum ſeruo. in fin. ff. de contrahen.
emptio. & hoc fuit originale dictũ Old. in conſi. 197.
Ioan. And. in addit. ad Spec. in tit. de empt. & uend. §.
ſciendum. Pau. Caſtren. in l. ſi ſeruum. in fin. ff. de act.
empt. & in l. qui fundum. §. qui agrũ. ff. de contrahen.
empt. Bal. in rub. C. de contrahen. empt. colum. 22. &
29 Salic. in l.2. C. eod. titu. Præterea † ex quo in inſtrumẽ
to fuerunt adiecta illa uerba ſiue plus, ſiue minus, &
quantacunq; ſit, tota in præſenti locatione compre-
hendatur, non aucta, neq; diminuta penſione, eccle-
ſia non poteſt dici læſa, & tota res in ipſa locatione di
citur comprehenſa abſq; penſionis augmẽto, illa. n.
uerba ſiue plus, ſiue minus &c. hunc effectum operã-
tur, ueluti colligitur ex ijs, quæ habentur per Pau. de
Caſt. in d.l. ſi ſeruum. in fin. & per Sali. in d.l.2. Et hoc
maximè in caſu noſtro procedit, in quo locatio cum
cognitione cauſæ facta fuit, & rem totam nõ mereri
maiorẽ penſionẽ fuit cognitum, ueluti ex relatione
facta vicario conſtat. Quare eccleſia ex hoc capite e-
normiter læſa dici nõ põt. Similiter nõ dicitur enor-
miter læſa ex eo, ꝙ res fuerit in emphyteoſim perpe-
tuam conceſſa, poſito etiam, ꝙ pro hæredibus extra-
30 neis diceretur conceſſa, † quoniam cum hoc ſit à iu-
re cõmuni permiſſum in caſu, quo res eſſet ſterilis, &
infructuoſa. d.c. ad aures. cum ſimilibus ſupra allega-
tis, ſeqtur, ꝙ eccleſia ſic concedẽdo nõ dicitur enor-
miter lęſa, neq; ob hoc eſt in integrum reſtituẽda, qa
uſa fuit iure cõmuni, & qui iure cõmuni utitur, lędi
nõ dr̃, nec ĩ integrũ reſtituitur. l. fi. C. de reſt. in integ.
min. ibiq; glo. & doc. Ex qbus uidetur concludendũ,
ipſam eccleſiã non eſſe aduerſus huiuſmodi contra-
ctum reſtituendã. Et caſu, quo eſſet reſtituenda, & ſic
contractus eſſet reſcindẽdus, rector noĩe eccleſiæ te-
neretur ipſi conductori reſarcire, & ſoluere oẽs expẽ-
ſas circa meliorationẽ dictæ rei factas, item labores,
& operas in meliorando pręſtitas, alioquin cõductor
rem reſtituere non teneretur, ſed illam poſſet retine
re, donec ſibi de expenſis omnibus, & laboribus per-
ſonalibus prædictis fuiſſet integrè ſatisfactum, ut eſt
text. & ibi Abb. ac ubi ego latè dixi in c.1. de reſtit. in
integ. Verum circa hoc vltimũ non eſt neceſſariũ in-

ſiſtere, cũ ſimus in caſu, in quo eccleſia ...
eſt reſtituẽda, ut ex prædictis colligitur. ...

S V M M AE.

1 *Laici decimas ex rebus eccleſiaſticis percipere, ...*
bentur, & nu. 32.
2 *Conceſſio in emphyteoſim de re eccleſiæ non ſolita ...*
concedi facta ſine licentia, & auctoritate ſedis ...
ſo iure nulla.
Et in quibus conceſſionibus, & an in renouationibus ...
nume. 14.
3 *Nummus vnus in contractibus locationum, & ſimil...*
hilo reputatur.
4 *Eccleſia in contractu emphyteotico enormiter, & ...*
ſa triplici remedio agere poteſt.
5 *Reſtitutio in integrum ratione fraudis, aut alia ra...*
etiam vltra quadriennium datur eccleſiæ.
Et quando hoc uerum ſit, num. 21.
6 *Alienatio, & conceſſio in emphyteoſim rerum eccle...*
neceſſaria cauſa, iuriſq; ſolemnitate ſeruata fien...
Et quæ ſit iuſta, & neceſſaria cauſa, ac ſolemnitas req...
7 *Inſtrumento maximè in antiquis in dubio ſtatur.*
8 *Solẽnitas etiã extrinſeca ex lapſu tanti tẽporis, de cuius ...*
moria in contrariũ non extat, in dubio interueniſſe ...
9 *In renouationibus emphyteoticis nõ eſt neceſſaria ſolem...*
in prima conceſſione fuit neceſſario ſeruata.
10 *Clauſula ſupplentes omnes, & ſingulos defectus ...*
facti quid operetur.
11 *Auctoritas, ſeu confirmatio ſuperioris etiam expoſt ...*
alienatione, ſeu conceſſione in emphyteoſim rerum ...
12 *Ius emphyteoticum per ſolutionem canonis tanquam ...*
teotica factam per tantum tempus, de cuius initio ...
contrarium non extat, acquiritur, nec amittitur ...
tulo aliter non conſtet.
Niſi mala fides poſſeſſoris probaretur.
13 *Vſus tanti temporis, de cuius initio memoria in con...*
extat, etiam aduerſus eccleſias vim iuſti tituli ...
uis aliter de titulo non conſtet.
15 *Contractus emphyteoticus dupliciter ſolet celebrari ...*
Emphyteoſis uere & propriè quæ ſit.
16 *Emphyteoſis quando ratione modicæ penſionis reſcind...*
& nu. 20. & quando ſecus, num. 19.
17 *Emphyteoſis ſui natura pro minima penſione fieri poteſt ...*
re, & quando.
18 *Emphyteoſis largè, & impropriè quæ ſit.*
19 *Emphyteoſis quando ſimplici locationi æquiparetur, ...*
inſtar reguletur.
20 *Læſio enormis, et enormiſſima, ac dolus quãdo in cõtractu ...*
teotico ob modicã pẽſionẽ nõ reſultet, neq; ſit conſi...
22 *Tẽpus, de cuius initio memoria in contrariũ non extat, ...*
quacũq; diſpoſitione de curſu tẽporis loquẽte compre...
23 *Locationis contractus ad hoc ut ſit, quid requiratur.*
24 *Locatio propriè non dicitur, quando certum quid in pe...*
conſiſtens quotannis ſoluitur, ſed impropriè, & lar...
tius contractus innominatus.
25 *Emphyteota non poteſt rem emphyteoticam alteri in ...*
ſim concedere ſine conſenſu domini.
26 *Nec ad longum tempus. Contra, nu. 29. & 31.*
27 *Emphyteoticus contractus eſt, quando res perpetuo ad ...*
dum conceditur.
28 *Contractus ex eorum effectibus cognoſcuntur.*
29 *Emphyteota rem alteri in emphyteoſim dare poteſt.*
30 *Et ex curſu tanti temporis, de cuius initio memoria in con...*
non extat, domini conſenſum interueniſſe præſumitur.
31 *Decimas exigere eſt quid ſpirituale, & laicis non comp...*
Quandoq; tamen eſt quid temporale, & laicis cõpetit ...
33 *Laici nec decimandi ius præſcribere, nec decimas abſq; ...*
tinere poſſunt.
34 *Niſi ex priuilegio ſolius papę hoc ius haberent, & nu. ...*
Et an per curſum tãti tẽporis, de cuius initio memoria ...

non extat hoc priuilegium probetur, num. 39.

Laici decimas abſque peccato exigunt, quando ante Concilium Lateranenſe ius decimandi in feudum habuerunt.

Et an per tempus, de cuius initio memoria in contrarium non extet, conceſſionem huiuſmodi ante dictum Concilium fuiſſe factā probetur, nu. 40.

Ius decimandi quem in feudum habuiſſe ante Lateranenſe Concilium in dubio non præſumitur, niſi probetur.

Quod limitatur, num. 40.

Tēpus, de cuius initio memoria in contrarium non extat, in laicis quoad ſpiritualia uim iuſti tituli nō hēt, ſecus quoad tēporalia.

In cōtractu innominato locationi ſimili, & in cōtractu emphyteotico poteſt ex conuentione ſolui pro penſione non ſolū certa pecunia, ſed etiā octaua, decima, aut alia ſimilis fructuū quotta.

Decima quando non quid ſpirituale, ſed quid temporale, & laicis conueniens eſſe cenſetur.

Prębenda quando laicis quoque concedi poteſt.

Interpretatio in dubio fieri debet, ut actus ualeat, etiam uerba improprìando, et ut uerba perſonis, ad quas referuntur, cōueniāt.

Confirmationis ſuperioris natura eſt, ut ad prēterita, & iam facta trahatur.

Vtilis dominij rei emphyteoticę conſolidatio cum directo quomodo fiat, & ſi emphyteota tem alteri in emphyteoſim conceſſit, poſtea ad manus domini directi peruenit; penes quem utile dominium eſſe dicatur.

EPITOME.

Locatio, & conceſſio in emphyteoſim de re eccleſiæ præſertim ſterili, & inculta ante editionem extrauagāti ſi Pauli Veneti facta ab initio pro annuo canone duorum denariorum paruorum ex iuſta, & neceſſaria cauſa, & cum auctoritate, & conſenſu epiſcopi, canonicorum, & capituli, ac interuenientibus tractatibus legitimè factis, & renouationes illius poſtea à ſolo epiſcopo factæ maximè concurrente tēpore immemoriali, per quod res illa tāquam emphyteotica tenta, & poſſeſſa fuit, ꝙ ualuerint, & annullari, ſeu reſcindi non potuerint ratione defectus licentiæ, & auctoritatis ſedis apoſtolicæ, nec ratione modici canonis, quando ab initio pro certo pretio in utilitatem, uel neceſſitatem eccleſię conuertibili factę fuiſſent, oſtenditur.

Ad meliorādum ſi laicus emphyteota eccleſię res emphyteoticas diuerſis perſonis conceſſerit, & aſſignauerit, cum onere, & pacto ſoluēdi ſingulis annis decimam partem fructuum, qualis fuerit iſte contractus, & ꝙ ualuerit, & ius illud exigendi decimam laico rectè competierit, maximè concurrente tempore immemoriali, per quod ita exegit, ex pluribus probatur.

CASVS CONSILII.

De anno 1275. cathedralis eccleſia Imolenſis ex cauſa iuſta, & neceſſaria, iuriſq; ſolemnitate ſeruata, de qua in c. ſine exceptione. 12. q. 2. & in c. 1. de his, quæ fiunt à præla. ſine conſenſu capituli, uidelicet cum auctoritate ſui epiſcopi, & tractatibus requiſitis, nec non conſenſu capituli, ſeu canonicorum dictæ eccleſiæ interuenientibus Maſſam campi, & omnes ſylnas, & poſſeſſiones dictæ eccleſiæ poſitas in diœceſi Imolæ, quæ bona tunc erant ſterilia deſerta, inculta, & nullius ualoris nuncupata nunc ſylua de Lugo, in emphyteoſim perpetuam communitati, & hominibus Lugi mediantibus ſuis ſyndicis pro annis ſexaginta nouem ad renouandum conceſſit. Et pro pretio inueſtituræ communitas, & homines prædicti eccleſiæ præfatæ ſoluerunt libras tricentas, et quinquaginta partim conuertendas, prout cōuerſæ fuerunt, in ſolutionem debiti, quod tunc dicta eccleſia cum Do. Iacobino de Beccadellis habebat, & partim pro reparatione domorum dictæ eccleſiæ. Cum pacto, ꝙ dicta cōitas duos denarios paruos bononenorum pro penſione prædictæ eccleſiæ ſingulis annis ſoluere teneretur, & pro renouatione facienda ſingulis ſexaginta nouem annis libras decem bonorum eccleſiæ, ſeu epiſcopo ſoluere deberet. Deinde de anno 1353. dictæ emphyteoſis per Carolum tunc epiſcopum fuit dictæ communitati renouata pro pretio renouationis librarum centum, ad effectum, ut creditoribus eccleſiæ ſolui, & ſatisfieri poſſet, & cum promiſſione ſoluendi ſingulis annis denarios duos paruos bononenorū pro penſione, & canone. De anno verò 1516. Simon Bonadies epiſcopus dicta bona renouando dedit in emphyteoſim dictæ cōitati Lugi, quæ pro renouatione ſoluit epiſcopo libras decem, ueluti in inſtrumento renouationis dicitur, cum tamē re uera tunc ducati auri quadringēti ſoluti fuerint, cum promiſſione ſoluendi ſingulis annis pro penſione denarios duos paruos, & pro renouationibus futuris libras decem. Poſtea de anno 1527. Reuerend. D. Scribonius epiſcopus Imolenſis cōitati, & hominibus prædictis terræ Lugi litem ſuper tenimento dictæ Maſſæ campi mouit, aſſerendo, conceſſiones horum bonorum à ſuis prædeceſſoribus dictæ cōitati factas reſcindendas eſſe, tanquam cōtinentes enormiſſimam ſuæ eccleſiæ Imolenſis læſionem circa annuas penſiones ſoluendas, quæ ſunt annuatim duorum denariorum paruorū, cōitas uerò de decimis ſolum ultra ſummā quadringentorum ducatorum auri percipit: item dicendo, quòd & ſi conceſſiones dictæ cōitati factæ ab initio, & poſtea ab epiſcopis ex iuſta, & neceſſaria cauſa fuerint factæ, cū conſenſu capituli, & tractatibus de iure neceſſarijs interuenientibus iuxta d. c. ſine exceptione. tamen in illis non interuenit auctoritas, aut confirmatio apoſtolica, quæ in huiuſmodi contractibus eſt de iure neceſſaria, ut habetur in extrauaganti Pauli Veneti, quæ incipit ambitioſè, & alia plura contra dictam cōitatem opponendo ad effectum ſaltem impetrandi reſtitutionem in integrum aduerſus primam, et alias cōceſſiones dictæ cōitati factas. Cumq; diu in curia inter hos litigatū eſſet, tandem partes prædictæ ad concordiam, & tranſactionem deuenerunt cuius uirtute epiſcopus dictam cōitatem renouauit pro pretio quingentorum ducatorum auri, & cum pactis ſolitis, prout in alijs conceſſionibus cōtinebatur. Ante quàm tranſactionem cū dictus R. Epiſcopus è manibus fratrum de Furnuo quendā fundum tornatoriarum ducentarum, & ultra poſitum intra cōfines dictæ Maſſæ campi uendicaſſet, & illis de Scribonijs conceſſiſſet, et, ut aſſeritur, locauiſſet, eūdem fundū nuncupatum il palaZZetto dictæ cōitati pro obſeruatione promiſſorū obligauit, ut in dicta tranſactione habetur. Poſt quam tranſactionem, et ante per multa tpa dicta cōitas fuit in quaſi poſſeſſione exigendi decimas, ſeu melius loquendo decimam partem fructuum à cultoribus, et laboratoribus dicti fundi, qui à cōitate præfata dicta bona ſita intra confines dictæ Maſſæ conduxerūt cū pacto ſoluendi pro penſione annua decimam partem fructuum, et in quaſi poſſeſſione talis iuris decimam exigendi prædictus R. Epiſcopus Scribonius dictam cōitatem permanere permiſit, ueluti etiam in dicta tranſactione cōtinetur. Nuperrimè autem R. Modernos Epiſcopus Anaſtaſius tres poſſeſſiones à præfato Reuerend. Scribonio ſuis, ut ſupra, conceſſas è manibus illorum de

Scribonijs vendicauit, & per appellationem cauſa ad-
huc inter Epiſcopum, & Scribonios indeciſa pendet in
curia coram Auditoribus Rotæ. Communitas aũt præfa
ta Lugi, tenente ẽt nunc, & poßidente dicto Reuerendiſ
ſimo moderno Epiſcopo iure ſuæ eccleſiæ Imolẽſis dictas
tres poſſeßiones, in dicta ſua quaſi poſſeßione, & ſtatu
præſatam decimam partem fructuum à cultoribus exi
gendi, prout à tanto tempore citra, de cuius initio me-
moria in contrarium non exiſtit, ſemper perſeuerauit.
Quapropter dictus Reuerendiß. Anaſtaſius Epiſcopus
quodam impetu, & de facto, ac iracundia potius, quàm
iure motus abſque aliqua cauſæ cognitione, & fulminã
ter maſſarium, & homines Lugi eccleſiaſtico ſubiecit in
terdicto, aßerens dictam communitatem, et homines nõ
poſſe dictas decimas præcipuè ex præſatis tribus poſſeſ-
1 *ſionibus exigere, in primis, quia † laici prohibentur exi-*
gere decimas, quas de iure poßidere non poßunt, cũ ſint
quid ſpirituale. c. cauſam. extra de præſc. etiã ſi illas diu
exegißent. c. prohibemus. cum alijs, extra de decimis. Se
cundo quia dictæ tres poſſeßiones, quæ ſunt de iure eccle
ſiæ, locatæ fuerunt in emphyteoſim perpetuam, et ideò il
larum dominium directum penes eccleſiam remãſit, v-
tile verò fuit communitati, & hominibus Lugi acquiſi
tum, ad notata per gl. in l. 3. §. ex contrario. ff. de acq. poſ
ſeßio. & in l. ſi vt certo. §. ſi duobus vehiculũ. ff. commo
da. & habetur in l. 1. & in rub. per ſcribentes. C. de iure
emphy. nunc autem cum ſint ad dictam eccleſiam Imo-
lenſem reuerſæ, illarum emphyteoſis prædicta finita ui-
detur, & ſic per conſolidationem vtilis dominij cũ dire
cto ius illud exigendi decimas, quod communitas, & ho
mines Lugi habebant, extinctum dicitur, ut in ſimili
colligitur ex uerbis Ioannis de Imol. in c. potuit. extra
de loca. col. 8. ibi item iuxta, & col. 9. quia res ſua nemi
ni ſeruit, ut ibi. ¶ His in facto ita ſe habentibus, contin
git de pluribus dubitari, & primo, an licitum ſit com-
munitati, & hominibus pradictis habere, & tenere in
emphyteoſim dictam maßam campi cum ſuis adhæren-
tibus, & pertinentijs uirtute primæ conceßionis illis fa
ctæ de anno 1275. ac etiam aliarum, ut ſupra factarũ
& conſequenter an dictus primus contractus fuerit va
lidus, an verò nullus, & inualidus, præſertim cum in eo
eccleſia fuerit enormiter læſa. Secundo, an communita-
ti, & hominibus prædictis licuerit bona prædicta homi-
nibus particularibus dictæ terræ Lugi dare, ſeu aßigna
re ad meliorandum cum onere ſoluendi decimam par-
tem fructuum ipſi communitati, & hominibus. Et qua
lis contractus fuerit hic, qui ſecũdo loco celebratus fuit
inter dictam communitatem, & præſatos homines par
ticulares.

CONSILIVM LXXXIIII.

QVOAD primum dubium in prẹnarrata facti
ſpecie propoſitum videtur dicendum, ꝙ
prima cõceſſio in emphyteoſim facta de
anno 1275. & ſimiliter aliæ renouationes
deinde ſucceſſiuis tẽporibus factæ ipſo iure fuerint,
2 & ſint ĩualidę, & nullæ ex eo, † ꝙ à principio factę fue
runt de bonis non conſuetis in emphyteoſim conce
di ſine licentia, & auctoritate ſedis apoſtolicæ per id,
quod in terminis habetur in extrauagãti Pauli Vene
ti Papę ſecundi, quę incipit ambitioſè &c. Secũdo ex
quo dicta conceſſio in emphyteoſim facta fuit ꝑ pẽ-
ſione duorum denariorũ paruorum, conſtat de enor
mi, immò de enormiſſima læſione eccle[...]
ultra dimidiam iuſtæ penſionis, ſed etiam [...]
totalis ferè pẽſionis, cum duo denarij par[...]
3 ſint, quàm unus nummus, † qui apud leg[...]
modi contractibus pro nihilo reputatur, [...]
conduxerit. ff. locati. ubi cõductio uno n[...]
4 eſt. Et † ideò uidetur, ꝙ eccleſia Imolenſis [...]
tra dictam cõmunitatem triplici remedio [...]
dictam conceſſionem emphyteoticam [...]
ipſa reſcindendo remedio c. cum dilecti. e[...]
ptio. & uend. & l. 2. C. de reſcind. uend. per[...]
luit Alex. in l. ſi quis cũ aliter. ff. de uerb. ob[...]
do conceſſionem nullam ipſo iure ob dol[...]
tem ex enormiſſima læſione, qui æquipar[...]
ex propoſito, qui cauſam contractui dede[...]
ctus emphyteoticus ſit bonæ fidei, uel per[...]
de dolo ſaltem reſcindendam eſſe, ſi dicam[...]
tractum ſtricti iuris, prout eſſe dicitur ad d[...]
aliter. ibiq; gl. & doct. l. eleganter. in prin. [...]
ff. de dolo. & §. actionũ. cum gl. Inſt. de acti[...]
in d. c. cum dilecti. Vel tertio eccleſia tanq[...]
miter læſa poterit petere dictã cõceſſionẽ [...]
bere remedio extraordinario reſtitutionis [...]
5 † quod remedium ita datur eccleſiæ, ſicut [...]
ultra quadriẽnium rõne fraudis, aut alia rõ[...]
c. 1. de reſt. in integrum. cũ c. 1. ibiq; gl. & do[...]
in 6. & in clem. 1. eod. tit. cum ijs, quæ plen[...]
c. cum dilecti. & in d. c. 1. de reſt. in integru[...]
bus luce meridiana clarius cõſtare uidetur [...]
& homines Lugi prędicti uirtute conceſſi[...]
inueſtiturarum ipſis, ut ſupra, factarũ dict[...]
ſæ campi de iure, & ex forma ſacrorum ca[...]
tinere non poſſunt. ¶ Sed tamen, præmiſſ[...]
minimè obſtantibus, prout cuilibet recte [...]
obſtabunt, contrariam ſentẽtiam de iure [...]
eſſe arbitror, ꝙ prima conceſſio in emph[...]
cta de anno 1275. ab Epiſcopo Imolẽſi co[...]
minibus Lugi de Maſſa cãpi cum ſuis perti[...]
rit de iure ualida, interuenientibus, & ſerua[...]
bus, quæ de iure ſeruari debuerũt, de quibu[...]
in d. c. ſine exceptione. & in gl. ſummæ. 12. q[...]
c. 1. ubi dixi poſt gl. de reſtit. in integ. & in c[...]
6 cleſiarum. extra de conſtitut. ac in aliis loci[...]
mo rerum eccleſiæ alienatio, ſeu emphyte[...]
ceſſio ex iuſta, & neceſſaria cauſa fieri dẽt, u[...]
proximè allegatis, qualis eſt cauſa æris alien[...]
di, aut reparationis eccleſię, ut in d. gl. ſumm[...]
gum. c. ad audientiam. il grande. extra de ec[...]
ſi. ob quam cauſam in caſu occurrenti fuit [...]
ma cõceſſio facta, ut ex illius inſtrumẽti teno[...]
ditur. Debet etiam fieri iuris ſolemnitate ſc[...]
delicet cum auctoritate, & conſenſu Epiſcop[...]
nonicorum, ac capituli dictæ eccleſiæ, & int[...]
tibus tractatibus legitimè factis d. c. ſine ex[...]
& in c. nulli. de reb. eccl. non alien. c. 1. cum [...]
doct. extra de his, quæ fiunt à prę la. ſine cõſ[...]
tuli. c. 1. ubi glo. Ioan. And. & alii de rebus ec[...]
alienan. in 6. & ego plenè dixi in d. c. nulli. [...]
& 51. cum ſequentibus. Quę ſolemnitas in [...]
poſito ad unguem ſeruata fuit, ut ex tenore [...]
7 ſtrumenti colligitur, † cui in dubio maxime [...]
quis ſtandum eſt. l. cum precibus. C. de pro[...]
8 † in dubio hæc ſolemnitas interueniſſe præ[...]
cum iam elapſi ſint anni ducenti quinqua[...]
ultra, ob cuius temporis lapſum omnia ſo[...]
acta præſumuntur, etiam ſi eſſent de illis, [...]
lemnitate extrinſeca eſſe dicũtur. l. 1. §. per[...]
ff. de aqua quotidiana, & æſtiua, capitu. [...]
buſdam. §. præterea. extra de uerborum [...]
tionibus. Angelus, Ioannes de Imol. [...]

zan.in l.ſciendum.ff.de verb. oblig. & traditur latè p
Felinum in c.ſicut.extra de re iudi. Et quamuis in re-
nouationibus poſtea factis dicta ſolennitas adhibita
non fuerit, cum à ſolo epo factæ reperiantur, tamen
adhuc dico, ꝙ illæ, quæ iamdiu factæ fuerũt, & de cu-
ius tẽporis initio hominum memoria non extat, poſ
ſunt defendi, & dici factæ ex iuſta cauſa, ac ſolennita-
te de iure requiſita interueniẽte ob iuris præſumptio
nẽ ex curſu tanti temporis inductã per iam dicta, & p
gl.Io.And.& alios per illum tex.in c.1.in ult. uerb. de
preſcrip.in 6.Pręterea † in dictis renouationibus, & in
aliis ſubſequentibus non fuit, neq; eſt neceſſarium di
ctã ſolennitatẽ obſeruare, ex quo illa in prima cõceſ-
ione ſeruata fuit, ut in c.ad aures. & in c. ut ſuper. in
i.extra de rebus eccl. non alie. c.2. & ibi glo. Abb. &
Imol.extra de feudis. ¶ Rurſus per trãſactionẽ aliàs,
ut in narratione facti ſupra habetur, factã ſuper dictis
bonis dicendũ eſt, conceſſiones, & renouationes prę
dictas fuiſſe legitimè, & iuſtè factas, nec poſſe reſcin-
di eo prætextu, ꝙ in eis ſeruanda de iure ſeruata non
fuerint, qm̃ dicta trãſactio facta fuit, & corroborata,
ac confirmata auctoritate apoſtolica, ut in illius in-
ſtrumento uideri poteſt, cũ clauſula ſupplentes om-
nes, & ſingulos defectus tam iuris, q̃ facti, † quæ clau
ſula facit actum ualere, ẽt ſi in eo ſolennitates iuris tã
legis, q̃ cauonis, & ſtatuti nõ interueniſſent, ut in cle-
men.paſtoralis.§.cæterum.de re iudica. Immò in ca-
ſu noſtro non oporteret huiuſmodi clauſulas conſi-
derare, quia ſine illis actus ualeret per prędicta, & in-
fra dicenda, ueluti etiam in ſimili inquit Alex.in con
ſil.89.col.5.in fi.lib.1. qui uirtutẽ huius clauſulæ ſup-
plentes omnes defectus &c.ponit. Et ſufficit, † ꝙ ex-
poſtfacto, & poſt actũ celebratũ auctoritas, ſeu con-
firmatio ſuperioris interueniat. argum.c.cura. de iu-
re patro. c.cum nos. & ibi glo. & Ioan. de Imo. extra
de his, quæ fiunt à præla.ſine conſenſu capituli. ¶ Vl-
timo † ex quo dicta cõmunitas, & homines Lugi tan
quam emphyteotæ prædicta bona tenuerunt, & poſ-
ſederunt, & tanquã emphyteotæ canones Imolẽſi ec
cleſiæ ſoluerunt per tẽpus longiſſimum, de cuius ini
tio memoria hominum in contrarium non exiſtit, &
fortè per annos ducentos quinquaginta, & ultra, ſa-
nè, etiam ſi de aliqua conceſſione, uel renouatione
non appareret, dicerentur in dictis bonis ius emphy-
teoticũ acquiſiuiſſe, à quo remoueri, & excludi non
poſſent, qm̃ † uſus tãti temporis ẽt aduerſus eccleſias
uim iuſti tituli habet, † quãuis aliter de titulo, & de ſo
lennitate, aut iuſta cauſa non cõſtaret, niſi mala fides
poſſeſſoris probaretur.d.c.1.in fi.cum ibi not.de præ-
ſcript.in 6.cap.ſuper quibuſdam. §.præterea. de verb.
ſign.& tradunt Doctores communiter in d. l.ſciẽdũ.
ff.de uerbo.oblig.Fely.poſt Abbatẽ.in d.c.ſicut. de re
iudi.& in c.Albericus.de teſtib. & optimè inſeruit id,
quod uolunt ſcribẽtes maximè Bal. poſt Bar.in l.ma-
le agit. in l.omnes.& in l.ſi quis emptionis.§.ſed hęc.
C.de pręſcrip.triginta annorum. Et tanto magis hoc
uerum eſſet, quando appareret de titulo iuſto ab ec-
cleſia ſępius reiterato, & de cauſa iuſta, ac etiam de ſo
lennitate ſeruata in inſtrumento publico relatis, cui
maximè in antiquis ſtandum eſt.d.l. cum precibus.&
ibi Bal.& habetur per Abb.& alios, ubi ego ẽt dixi, in
c.qm̃ contra. extra de probatio.prout de his in ſpecie
propoſita dicitur apparere. ¶ Non obſtant illa, quę ex
aduerſo contra dictam communitatem allegantur,
& in primis, ꝙ conceſſiones, & renouationes factæ
de rebus eccleſiæ Imolenſis fuerunt abſque licentia,
& auctoritate ſedis apoſtolicę factæ, & iõ nullæ dici
debẽt p dictam extrauagantem Pauli Veneti ſecũdi:
qm̃ reſpondetur, † ꝙ tempore, quo prima cõceſſio fa
cta fuit, uidelicet de anno 1275. vt ex inſtrumẽto tũc
celebrato colligitur, dicta ſolennitas auctoritatis ſe-
dis apoſtolicæ nondũ erat ordinata, neque in uſu, cũ
Paulus ſecundus illam conſtitutionem ediderit de
anno 1458. & ſic longè poſt, adeò ꝙ illa conſtitutio,
eiusq; ſolennitas ad cõceſſiones prius factas trahi nõ
poteſt, & præcipuè ad hanc noſtrã, quia tunc ꝯhentes
de illa diuinare nõ potuerunt.argum.l.ſi procurator.
in fi.ff.ad legem aquiliam. & c.unico. ut eccleſia. be-
nefic.ac etiam quia leges, & canones legẽ futuris ne-
gotiis, non aũt præteritis imponunt. c.2. & c.fi. extra
de conſtitutio.In illis uerò renouationibus, quæ poſt
dictã cõſtitutionem Paulinam factæ reperiuntur, ſo-
lẽnitas auctoritatis, & licentiæ apoſtolicæ, immò alię
iuris ſolennitates neceſſariæ non fuerunt, cũ iam bo-
na p̃dicta, de quibus agitur, locari, & in emphyteo-
ſim cõcedi ſolita fuerint, & ideò à dicta diſpoſitione
excepta cenſentur, ut in dicta conſtitutione habetur.
Præterea cum ſemel ab initio in prima conceſſione
in emphyteoſim facta omnia ſolẽniter proceſſerint,
ut iam dictũ eſt, attenta ſolennitate iuris cõmunis, q̃
tunc uigebat, & nunc ſeruari debebat, ſequitur, ꝙ in
renouationibus poſtea factis de ijſdẽ rebus inter eaſ-
dem perſonas illa uti opus non fuit, quia aliud eſt de
nouo alienare, & aliud de antiquo renouare, ſeu con
cedere.cap.2. & ibi glo.notabilis. extra de feudis. ubi
Abb.Imol. & alij cõiter hoc uolunt. ¶ Non aduerſat̃
ſecundũ motiuum, ut ſupra, ex aduerſo ꝯ dictam cõ-
munitatem, & homines Lugi conſideratũ, quod plu
ra in ſe capita continet, cum in eo præſupponatur, ꝙ
eccleſia Imolẽſis in dicto ꝯctu emphyteotico fuit nõ
ſolum enormiter, & enormiſſimè, ſed ẽt totaliter læ-
ſa, & propterea ꝯ dictam cõmunitatem, & homines
põt diuerſis remediis annullatiuis, & reſciſſiuis age-
re per ea, quę in dicto motiuo ſupra adducta fuerunt.
Quia pro reſolutione, & uera reſponſione ſciendum
15 eſt, † ꝙ contractus emphyteoticus dupliciter ſolet ce
lebrari, uerè, & propriè, itẽ impropriè, fictè, & largè,
ut colligitur ex ijs, quæ Iaſon, & cæteri poſt Bartolũ
inquiunt in l.1.C.de iure emphyteot. Verè aũt, & pro
priè emphyteoſis eccleſiæ, uel alterius dicitur, quãdo
ob utilitatem eccleſiæ, uel eius imminentem neceſſi
tatem ſeruata iuris ſolennitate, & cum conſenſu epi-
ſcopi, & hodie auctoritate apoſtolica, eccleſia, ſeu
eius prælatus de nouo rem eccleſiæ alicui in emphy-
teoſim, hoc eſt ad meliorandum concedit pro certo
pretio, ſeu pro certa pecuniæ quãtitate in uſus utiles,
& neceſſarios eccleſiæ conuertenda, & pro certa pen
ſione ẽt modica, & minima eccleſię ſingulis annis ſol
16 uenda: † ratione cuius modicæ, & paruæ penſionis
emphyteoſis reſcindi non põt: quo genere ꝯctus in
rebus ſuis uſa fuit, & utitur quotidie eccleſia Nonan-
tulana, & plures aliæ ſimiliter utuntur, ut eſt de mẽte
Bartoli in d.l.1.C.de iure emphyteotico. & in l.ſi mi-
hi, & titio. & ibi Alex.ff.de verb.oblig. gl.in auth.qui
rem.in uer.poteſt.C.de ſacroſanctis eccleſ.& Bald.in
rubr.C.de iure emphyteot.qui inquit ob minimã pẽ-
ſionẽ conuentam non poſſe ꝯctum emphyteoticum
eccleſiæ reſcindi ex remedio d.c.cũ dilecti.& d.l.2.il-
la ratione, quia perpetuo res cõceditur in emphyteo
ſim, ut uoluit Specul.in tit.de empt.& uendit.§.nunc
uidendum. verſi.quid de conceſſione in emphyteo-
17 ſim, & melior ratio poteſt aſſignari, † ꝙ emphyteo-
ſis ſui natura pro minima penſione fieri, & concedi
poteſt, quia illa datur ab emphyteota domino in re-
compenſationem, & recognitionem dominij dire-
cti ob utile, quod emphyteota mediante pretio acqui
ſiuit, ut ſenſit Bal.in d.rub.C. de iure emphyteo. glo.
in verb.emphyteota.in d.c.potuit.extra de loca.& ibi
dixi.Specul.in tit.de loca.§.nunc uerò aliqua.verſi.5.
& ſequitur Alberi.in 3.col.in l.1.C.de iure emph.aſſe

rens hanc eſſe cõmunem ſententiam, magiſq; rece-
ptã, licet aliqui ꝯ̃rium dixerint, qui tamen ſaluari poſ
ſunt, qñ contraheretur emphyteoſis largè, & impro-
priè, q̃ potius locatio ad longum tẽpus eſſe cenſetur,
de qua loquuntur Bar. Bal. & alij in l. codicillis. §. inſti
tuto. ff. de leg. 2. & in multis aliis locis. In eandẽ ſentẽ
tiam uenerunt ẽt Raph. Fulg. & Guarner. de Caſtil. in
d. l. & illam ſequitur Io. de Imol. in d. l. ſi mihi, & titio.
18 †Largè aũt, & impropriè contrahitur emphyteoſis,
qñ pro inueſtitura, & acceptatione, ſeu acquiſitione
emphyteoſis nihil à principio ſoluitur, & ſic nullum
interuenit preciũ, ſeu cõceſſionis recognitio, ſed res
ad meliorandũ conceditur in emphyteoſim, quæ dr̃
melioratio, cum pacto, ꝙ ſingulis annis ſoluatur cer-
ta penſio ſiue in pecunia, ſiue in alia re, quæ fructibus
correſpondeat, ad tradita per Bar. & Alex. in d. l. ſi mi
hi, & titio. per Bart. in d. l. 1. C. de iur. emphyt. Et hæc
19 emphyteoſis ęquiparatur ſimplici locationi, † & pro-
pterea ob enormiſſimã læſionẽ, quæ eſſet ultra dimi-
diam iuſtæ penſionis, reſcindi põt, ut uoluit Bal. in d.
rub. C. de iure emphyt. & in d. l. 2. q. 3. C. de reſcin. uẽd.
quẽ ſic intelligo: & hoc modo etiam intelligo Petrũ,
Cyn. & Sali. in d. l. 1. & alios, qui dicunt emphyteoſim
à principio poſſe abſq; aliquo pretio contrahi. Et, ut
iam dixi, emphyteoſis hoc ſecundo caſu ad inſtar lo-
cationis ſimplicis regulatur, nã ſicut in illa ob ſterili-
tatẽ, & alios caſus fit remiſſio. c. propter ſterilitatẽ. cũ
ſimil. ibi allega. extra de locat. ita & in hoc ꝯ̃ctu em-
phyteotico ſecundum Bartolum, Iaſonẽ, & alios in
d. l. 1. nu. 37. & in ultimo notabili. nu. 20. & 21. Sed qñ
emphyteoſis eſſet primo modo contracta, tunc om-
ne periculũ ad emphyteoticam pertineret abſq; ſpe
remiſſionis, ut in d. l. 1. ubi caſus. & habetur per Bart.
ibi in 2. & 3. oppoſitione. ¶ His ita p̃ſuppoſitis reſpon
20 detur modo ſecundo motiuo, † ꝙ in caſu occurrenti
ꝯ̃ emphyteoſim cõmunitati conceſſam non poterit
agi remedio l. 2. C. de reſcind. uendit. nec d. c. cum di
lecti. qm̃ illud remedium contra ꝯ̃ctum emphyteoti
cum primo modo conuentum non datur, neq; cõpe
tit, ut crebro tenẽt Doctores in locis ſupra allegatis;
ex quo de natura emphyteoſis eſt, ut in ea poſſit de
minima penſione conueniri in recognitionẽ directi
dominij, & propter hoc de iure non cenſetur læſio
enormis, nec enormiſſima reſultare ex eo, ꝙ pro di-
cto contractu minima penſio ſoluatur, & maximè in
caſu, quo ab initio pro inueſtitura, & cõceſſione cer-
tũ pretium ſolutũ fuiſſet, ut iam dictũ eſt. Sed in caſu
noſtro nõ ſolũ pro prima cõceſſione, ſed ẽt pro aliis
renouationibus poſtea factis certũ pretium, ſatiſque
cõueniens ſolutũ fuit, ut in facti ſpecie p̃ſupponitur,
ergo &c. Et ex prædictis infertur, ꝙ licet locatio uno
nummo facta non ualeat. d. l. ſi quis conduxerit. ff. lo-
cati. tamen ſecus eſt in emphyteoſi primo modo cõ-
ſiderata per prædicta. Infertur ẽt ex hoc, ꝙ ſi de iure
concedens in emphyteoſim non dicitur enormiter,
nec alio modo lædi ob modicitatẽ penſionis cõuen-
tæ, non dicetur ẽt aliquo modo ex penſione modica
ẽt unius nummi dolo deceptus, nam qui utitur iure
cõmuni, non dicitur decipi, quãuis ſit minor, & con-
ſequenter etiam eccleſia. l. fi. C. de in integ. reſtit. cum
c. 1. extra eo. tit. Quare uerũ erit dicere, ꝙ hoc reſpe-
ctu eccleſia non poterit in huiuſmodi contractu dici
enormiſſimè læſa adeò, ꝙ dicatur dolo circumuẽta.
l. omnes. §. Lucius. ff. de his, quæ in frau. cred. Corn. in
repet. auth. ſacramẽta pube. C. ſi aduer. uend. Bar. in l.
ſocietatẽ. §. arbitrorũ. ff. pro ſoc. Abb. Ant. & Imo. in
c. quintauallis. extra de iureiur. nam hmõi enormiſſi
ma læſio, q̃ dolo ex propoſito æquiparatur, ut hr̃ in lo
cis proximè alleg. quãuis ſit in aliis ſpeciebus ꝯ̃ctuũ
conſiderabilis, per Bar. & Alex. in d. l. ſi quis cũ aliter.

ff. de uerb. oblig. & dixi in c. 1. de reſti. in
in ꝯ̃ctu emphyteotico rerum ẽt eccleſiæ
nima penſione nõ eſt cõſiderabilis, qñ
tio fuit ab eccleſia celebratus ex iuſta cau
litate eccleſiæ, ſeruata forma, & ſolennit
tione rerũ eccleſiæ requiſita, & maximè
facta fuiſſet pro certo pretio conuertibili
uel neceſſitatẽ eccleſiæ, prout in p̃ſenti
de qua agitur, contigit. Secundo reſpõde
dicta bona uocata Maſſa campi tẽpore p
ſionis erãt ſterilia, inculta, & ferè nullius
in facto p̃ſupponitur, eccleſia non põt di
ſa rõne modicæ penſionis, neq; ex hac ca
na poſſunt è manibus dictæ cõmunitatis,
conducentiũ auocari. d. c. ad aures. ibiq; A
bat. extra de rebus eccleſ. non alien. & idẽ
cum M. nu. 137. cum ſeq. extra de conſti.
dicã. ¶ Ex p̃miſſis remedium quoque reſti
integrũ ſublatum remanet, ut non dicatur
ſtro poſſe eccleſiæ Imolẽſi cõpetere, quia
ſiæ non cõpetit, niſi eccleſia enormiter læ
nificata fuiſſet, ueluti ẽt dicitur de minori
tra de reſtit. in integ. & ibi Abb. ubi ego ẽt
c. 1. eod. tit. in 6. & clemen. 2. eo. tit. ſed hic
enormis lęſio conſiderari, ut ſupra, ergo &
21 dici, † ꝙ & ſi eccleſia hac de cauſa poſſit di
negatur) tamen non tam grauiter, ꝙ poſſi
dari, cum iam quadriennium lapſum fueri
tum tempus, de cuius initio memoria ho
contrarium non exiſtit. d. c. 1. de reſti. in in
quamuis ille tex. quoſdam caſus excipiat,
eccleſia ultra quadriennium poteſt reſtit
in aliquo eorũ non ſumus, cũ nõ interue
nec deceptio, nec alia rationabilis cauſa,
ctis apparet. Pręterea quamuis tex. ille ad
ſiam qñque ultra quadriennium poſſe in
ſtitui, tñ hoc debet intelligi, quando ultra
nium cucurriſſet tempus 10. aut 20. uel 30.
uel tãtum tempus, de cuius initio memori
extaret. Secus ſi tantum tempus cucurriſſe
22 initio memoria non extaret, † qm̃ in qua
ſpoſitione de curſu tẽporis loquente nunq
henditur tale tẽpus irregulare, cuius curſu
aliquo titulo eccleſiã omni ſuo iure etiam
iuris priuat, ut in d. c. 1. de præſcri. in 6. d. c.
buſdam. §. pręterea. cũ aliis iam alleg. Et ex
dubium ſit expeditũ. ¶ Venio ad ſecundam
nẽ, utrum cõmunitas, & homines Lugi po
cta bona in emphyteoſim, ut ſupra, cõduſ
re diuerſis perſonis dicti caſtri ad meliorãd
reducendũ illa ad culturã cũ onere, & pacto
cto ſoluendi cõitati p̃dictæ ſingulis annis de
tẽ fructuum. Et quis contractus hic fuerit. H
da dubitatio plura habet capita, primũ, qu
catur, ſecũdũ, an ꝯ̃ctus huiuſmodi ualuerit,
an onus ſoluẽdi cõitati decimã partẽ fructu
re ualuerit, & illius uirtute licitũ fuerit, &
munitati à colonis dictorũ bonorum dicta
exigere, & maximè ex poſſeſſionibus, quæ
ẽpi, & dictæ eccleſiæ peruenerũt. ¶ Quoad p
23 co non fuiſſe ꝯ̃ctũ locationis, † quia coloni
tenentur certã mercedẽ in pecunia, ſeu nũ
ſtentẽ ad hoc, ut ſit locatio. l. 2. cum glo. ff. lo
in l. 1. §. ſi quis ſeruũ. per illũ tex. ff. depoſi. In
cat. in prin. l. naturalis. §. at cum do. ff. de pr
l. ſi ut certo. §. nunc uidendum. in gl. in verſ.
ff. commoda. Bald. & Salic. in d. l. 1. C. de iure
& glo. in l. ſi olei. C. locati. Sed hic coloni ſo
nentur decimã partem fructuum, & non ce
dẽ in pecunia numerata, ergo nõ dicitur c

locationis nec ad modicum, nec ad longũ tẽpus. Nec
obſtat d.l.ſi olei.ubi locatio eſt, quamuis annis ſingu
lis certum olei pondus ſolui deberet, quia † & ſi ꝑ quã
do ſimilitudinẽ locatio dici poſſet, tamen impropriè,
& largè, non aũt verè, & propriè, & potius eſt ꝯ̃ctus q
dã innominatus, pro quo datur actio præſcriptis ver-
bis, ut inquit ibi gl. & probat ille tex. & gl. in d.l.1.§.ſi
quis ſeruũ.ubi caſus, & ibi Bar. Pau. Caſ. & alij: ex quo
infero, quod in caſu noſtro fortè ẽt non poſſet dici ꝯ̃-
ctus emphyteoticus, nam & ſi in illo poſſit ſolui pen-
ſio, ſeu merces ẽt in aliis rebus, quàm in pecunia, ut
Inſtit. de locat. §. adeò. ibi ut quamdiu penſio, ſiue red
ditus præſtetur. & ibi gl. † tamen emphyteota rẽ em-
phyteoticam alteri in emphyteoſim ſine cõſenſu do-
mini concedere non poteſt, ad tradita per Spe. in tit.
de locato. §. nunc vero aliqua. ver. 125. & Ioã. de Imo.
in d.c. potuit. col. 8. ver. item iuxta prædicta põt quęri.
Sed non conſtat, ꝙ communitas Lugi, quando dicta
bona perſonis particularibus ad meliorãdũ cõceſſit,
conſenſum epiſcopi illius temporis requiſiuerit, er-
go uidetur nõ poſſe dici contractus emphyteoticus.
Eademq; ratione dicendum eſt, illum contractum
ultra præmiſſa non fuiſſe etiam contractum locatio-
nis ad longum tempus, per quem in conductorem uti
le dominium transfertur, ſicut per contractum em-
phyteoticum, per Bar. Imol. & Bal. in l. codicillis. §. in
ſtituto. ff. de leg. 2. l. 1. & 2. ff. ſi ager uectig. uel emphy.
quæ locatio ad longum tempus nõ ualet, nec fieri po
teſt à primo emphyteota ſine cõſenſu primi domini,
ut dictum fuit de emphyteoſi à primo emphyteota
facta, & expreſsè uoluit Ioan. de Imo. in d.c. potuit. co
lum. 9. uer. item põt quęri. Concludendum tamẽ eſt,
uel ꝙ fuerit contractus emphyteoſis, quoniam cũ cõ
munitas dictas res ſteriles diuerſis perſonis ad melio
randum conceſſerit, ut mihi in facto pręſupponitur,
in dubio iudicari debet potius contractus emphyteo
ticus, quàm alius, nam † cõtractus emphyteoticus eſt,
quando res perpetuo ad meliorãdum conceditur. d.
l. 1. C. de iure emphyt. cũ iis, quę ſignanter uoluit Bal.
in c. literæ. col. 4. extra de dilationibus: † cõtractus. n.
ex eorum effectibus cognoſcũtur. l. ſi ſtipulatus. ff. de
uſuris. l. inſulam. ff. de præſcrip. uer. † neq; abſurdum
reputatur, ꝙ emphyteota rem alteri det in emphyteo
ſim, ut Doct. crebro admittunt in d.l. 1. C. de iure em
phyt. & Imo. in d.c. potuit. col. 8. & 9. Nec obſtat, ꝙ in
illo non interuenerit conſenſus domini, hoc eſt epi-
ſcopi, qui de iure debet interuenire, ut ſupra dictum
fuit, quia † dici poteſt ſatis cõſenſum domini interue-
niſſe præſũptione iuris, & de iure, quę reſultat ex cur
ſu tanti temporis, de cuius initio memoria hominũ
non exiſtit, quod facit in quocunq; actu iam diutiſſi-
mè celebrato pręſumi omne id, quod defeciſſe uide-
tur, ẽt quando ex hoc præiudicium eccleſiæ, & tertio
irrogaretur. d.c. 1. de præſcrip. in 6. cum aliis ibi alleg.
in gl. d.c. ſuper quibuſdã. §. præterea. l. hoc iure. §. du-
ctus. ff. de aqua quotid. & æſti. & Doct. cõiter in l. ſi cer
tis annis. C. de pact. cum aliis iam ſupra allegatis. Vel
hic contractus factus inter dictam cõitatem, & perſo
nas, quibus res particulares cum onere ſoluendi deci
mam partem fructuũ aſſignatæ fuerunt, põt dici con
tractus innominatus ſimilis locatiõis, ad cuius inſtar
regulatur, ex quo locatę fuerũt res particulares diuer
ſis perſonis, ut dent certam fructuũ partẽ, ut uidetur
tex. in d.l. ſi olei. & in d.l. 1. §. ſi quis ſeruũ. ibi quaſi ge
nus locati, & cõducti interuenit, ſed quia pecunia nõ
dabaẽ, præſcriptis uerbis daẽ actio. Ex quibus nũc fuiſ
ſe contractum innominatum ſubſtineri poſſet. Sed ſi
ue fuerit contractus emphyteoticus, ſiue innomina-
tus, ſiue alius à iure approbatus, nihil refert, quia no-
bis ſufficit, has particulares perſonas, quæ res prædi-
ctas ab ipſa cõitate habuerunt, illas ex aliquo iuſto, &
approbato contractu habuiſſe. ¶ An aũt contractus
huiuſmodi ĩ ſe ualuerit, nec ne, maior eſt difficultas,
quoniam cum in illo cõſenſus domini nõ interuene
rit, res pręd ictę ad longum tempus cõcedi nõ potue-
runt, ut ſupra dictum fuit. Verum huic obiectioni po
teſt reſponderi, ut ſupra proximè dixi. Secundo dico
referre, an res perpetuo conceſſæ fuerint, & tũc obie
ctio de conſenſu domini procedere poſſet, & reſpon
31 ſio ſupra tradita optimè conueniret: † an uerò fuerint
conceſſæ ad longum tempus ſimpliciter, quãuis po-
ſtea ob non contradictionem, & ob patiẽtiam, & tol-
lerantiam communitatis fuerit continuatum, & tũc
in concedendo conſenſus primi domini non fuit ne-
ceſſarius, ueluti de locatione facta ad longum tẽpus
ab emphyteota uolunt Doc. & maximè Ioã. de Imo.
in d.c. potuit. col. 9. d. uer. item quæri põt. ¶ Sed unum
aliud magis obſtat, per quod uidetur ĩferri, cõtractũ
hunc cõitatis celebratũ cum aliis perſonis eſſe inuali
dum, immo ipſo iure nullũ tanquam factum contra
canonis prohibitionẽ. l. non dubiũ. C. de legib. c. epi-
32 ſcopo. il 1. 8. q. 1. † quoniã in Concilio Lateranenſi ꝑ
modum prohibitionis ſtatutum fuit, ꝙ de cætero nul
lis laicis ꝯceſſum ſit decimas exigere. c. prohibemus.
extra de decimis. quia decimas exigere eſt quid ſpiri-
tuale, cuius iuris laici ſunt incapaces. c. ſacroſancta. &
33 c. meſſana. de electio. Et † hac de cauſa laici ius deci-
mandi præſcribere nequeunt. c. cauſam. extra de præ
ſcrip. & ſi exigant, illas abſque peccato, & animæ de-
trimento retinere non poſſunt. d.c. prohibemus. & c.
tua. il 1. extra de decimis. cum c. fi. extra de præſcri. &
c. cum apoſtolica. de his, quæ fiunt à præla. ſine cõſen.
34 cap. in quibus iuribus dicta ꝓhibitio probatur, † niſi
laicus hoc ius decimandi haberet ex priuilegio nõ in
ferioris, ſed ſolius Papæ, qui põt facere laicum capa-
cẽ rerũ, & iurium ſpiritualium, prout aliàs illum red-
didit capacem iuriſpatronatus eccleſiæ. c. quanto. ex-
tra de iudi. c. quoniam. & ibi ſcriben. extra de iure pa-
tro. & habetur per gl. notabilem. in c. decernimus. ex-
tra de iud. ibiq; Doc. & in terminis iuris decimandi,
35 hoc uoluit Cardi. in c. tua. il 2. extra de decimis. † Poſ-
ſunt etiam laici decimas abſque peccato exigere, quã
do antiquitus ante Lateranenſe conciliũ ius decimã
di in feudũ habuerunt. d.c. cum apoſtolica. nam hic ti
tulus iunctus cum antiquitate tẽporis operatur, ꝙ lai
ci illas ſine peccato poſſunt exigere. Et quælibet tpis
antiquitas puta 10. 20. uel 30. annorũ, & ultra nõ ſuffi
ceret. d.c. cauſam. & d.c. 1. de præſcr. in 6. ſed requiriẽ,
ꝙ conceſſio talis feudi ante Conciliũ Lateranenſe fa
cta fuerit, Inno. in d.c. cũ apoſtolica. per illũ tex. & ar
gum. d.c. prohibemus. ibiq; gl. & Abb. & in c. quãuis.
& in c. tua. il 1. cum gl. extra de decimis. & expreſsè ha
betur per Card. in d.c. cum apoſtolica. in 5. & 6. oppo-
36 ſi. † in dubio uerò quando quis iam diu hoc ius exigẽ
di habuiſſet, non præſumeretur in feudũ habuiſſe an-
te tempus Lateranenſis concilii, niſi hoc probatũ eſ-
ſet, cum ius cõe laico reſiſtat, ut non poſſit decimas
exigere. d.c. 1. de præſcrip. in 6. & expreſsè uoluit Ho-
ſtien. in d.c. quamuis. ubi hoc multis iuribus, & rõni-
bus probauit, illumq; ſequuti fuerunt Arch. & Ioan.
Mona. in c. 2. de pręben. lib. 6. & d. Card. in d.c. cum a-
poſtolica. col. ult. ex parte ergo laicorũ ꝓbari dẽt, uel
ꝙ ante conciliũ Lateranẽ. de iure decimandi fuerũt
infeudati, idẽ dicerẽ, ſi ꝓbarẽt ſe de hoc iure fuiſſe iu-
re emphyteotico ab eccła ĩueſtitos, cũ à pari hæc duo
ꝓcedãt, & ex utroq; ꝯ̃ctu pariter utile dominiũ, & na
37 turalis poſſeſſio trãſferatur, † vel ꝙ priuilegiũ exigen
di decimas à Papa habuerũt, ad tradita ꝑ d. Car. ĩ d.c.
cũ apoſtolica. col. pen. Ioã. Mona. & Io. And. in d. c. 2.
de prębẽ. in 6. & ibi Arch. Io. de Imo. Anch. Do. Ant.

38 & Abb.in d.c.cum apoſtolica.†ubi Abb.col.ult.ibi in
gl.3.ponit dictum ualde ſingulare, qđ ex uerbis Ioã.
And.ibi,& in c.3.de præben.in 6.infert,ꝙ in laicis tē-
pus,de cuius initio memoria hominis in contrarium
non exiſtit,uim tituli iuſti non hēt,quod intelligo ue
rũ in rebus ſpiritualibus,quales ſunt decimæ,put lo-
quitur ibi Io.And.At in rebus prophanis hoc dictum
non uř uerum,cum tale tēpus abſolutè,præſuppoſita
tamē bona fide, uim iuſti tituli,& conſtituti habeat,
ut eſt tex.in d.l.hoc iure.§.ductus.ff.de aqua quoti. &
ęſti.Rom.in rub.ff.de arbitris.col. 10.ſcriben.in c.per
uenit.de cenſibus.& in d.l.ſi certis annis.C.de pactis.
Sed non conſtat communitatem Lugi hoc ius exigē
di decimas habuiſſe ante Lateranenſe Conciliũ, nec
eſt fama publica,ꝙ hoc ius ante illud tēpus habuerit,
nec de aliquo priuilegio apoſtolico huius iuris deci-
mandi cõitati conceſſo apparet, igitur ꝯ̃ctus initus à
cõitate cum perſonis,quibus dicta bona conceſſit ad
meliorandum cum onere ſoluendi decimã,tanquã ꝯ̃
Concilium Lateranenſe factus dēt dici nullus, & in-
ualidus,nec ex illo ius decimas exigendi cõitati acq̃ri
potuit. ¶Quibus tamen non refragãtibus,de iure ve
rius uidetur,ꝙ in caſu occurrenti contractus, ſi de il-
lo appareat,ualidus fuerit,quoniã uel dicetur emphy
teoticus, uel innominatus ſimilis contractui locatio
nis ad longũ tēpus.arg.d.l.ſi olei.& d.l. 1.§. ſi quis ſer
uum.cum aliis ſupra deductis.Vel ſi expreſsè non ap-
pareat de forma contractus initi inter cõitatē, & pri-
uatos,quibus dicta conceſſio facta fuit, dicēdũ eſt cõ
tractum illum fuiſſe celebratũ,qui de iure melius ua-
lere potuit,ex iuris præſumptione inducta ex curſu tã
ti temporis,de cuius initio memoria in cõtrariũ non
exiſtit,qui facit illũ titulũ præſumi,qui melius prodeſ
ſe,& ualere põt ēt contra ius eccleſiæ, & tertij,ut in iu
ribus iam ſæpius alleg.¶Nec aduerſantur ſupra pro-
ximè deducta, in quibus tota uis præſentis cõſultatio
nis conſiſtit, uidelicet ꝙ contractus fuerit inualidus,
& nullus,cũ per illum ius decimandi in laicos trãſla-
tum dicatur,quia diuerſimodè põt reſponderi,& pri-
39 mo,†ꝙ ex quo de forma cõtractus nõ apparet,ex cur
ſu tanti temporis erit præſumendũ,ꝙ uel dicta cõitas
Lugi iꝰ iſtud habuerit ex priuilegio apoſtolico,ad qđ
probandum ſatis erit hoc priuilegium allegare, quã-
uis de eo expreſsè,& ſpecificè non appareat,nam ſatis
probabitur,ſi probetur dictam cõitatem exegiſſe de-
cimas per tãtum tēpus, de cuius initio memoria in ꝯ̃
rium non exiſtat.d.§.ductus.d.c.ſuper quibuſdã.§.prę
terea.cum aliis allegatis,& plenius habetur per And.
Barb.in conſi.35.incip.ſapienter ſcribitur. col.5. & fe
rè per totum lib. 2. ubi melius ad propoſitum noſtrũ
40 loqui non poſſet.Vel ſecundo poterit allegari,†ꝙ cõ
munitas Lugi ſit in poſſeſſione, aut detentatione iu-
ris exigendi decimas uel iure feudi dictæ cõitati anti
quitus ꝯceſſi,uel iure emphyteoſis ſibi ab eccleſia cõ
ceſſæ ante prohibitionē Lateranenſis Concilij, quo
tēpore permiſſum erat aliquē benemeritũ,aut ex alia
iuſta,& neceſſaria cã de decimis inueſtire, ueluti præ
ſupponitur in d.c.cũ apoſtolica.Et licet per Conciliũ
hoc fuerit quoad futuros caſus prohibitũ, non tamē
ex eo illi,qui iam acquiſiuerãt,iure feudi,uel emphy-
teoſis priuati fuerunt,ut in d.c.cũ apoſtolica. & no. p
gl.& Abb.in d.c.quamuis.in d.c.prohibemus.& in d.
c.tua.Ad probandũ autem, ꝙ huiuſmodi conceſſio-
nes fuerint ante dictũ Cõciliũ factæ, in dubio ſufficit
probare decimas fuiſſe antiquitus à cõitate exactas,
& per tantũ tempus, de cuius initio memoria homi-
num non exiſtat,ut crebro uolũt Doct. poſt Io.And.
in d. c. cum apoſtolica. qui atteſtantur Docto.magis
cõiter ita tenere: idem inquit Barba. in d. conſi.35.&
ideò ſecundum eum in iudicando, & conſulendo nõ
eſſet ab hac opinione recedendum iuribus
ſum allegatis, quicquid uoluerint Hoſt.&
de quibus ſupra quos aliter non refero: &
And.& Abb.in d.c. cũ apoſtolica. uel inte
eſſe famam publicam,ſeu cõem opinion
tare,ꝙ cõuentio,& conceſſio huiuſmodi
te concilium Lateranenſe facta fuerit,tam
d.conſi.de hoc nihil dicit,neq; hoc præſu
ſimpliciter ſolum requirit,ꝙ probetur,de
ſe à communitate exactas per tantum te
ius initio memoria hominũ non exiſtat.
tur,nam ſi probetur curſus tanti tēporis,
tio non eſt memoria, ſatis probari dicitu
ante dictum conciliũ,quia de initio temp
ctum Concilium fuit factũ,apparet,& no
citur,quoniam fuit factum tempore Alex
III.Senenſis de anno 1379. uel ueluti refe
Archiepiſcopus Florentinus præceptor A
c.cum apoſtolica.col.pen. & legitur in chr
tiana ſecundum eum. Sed de initio tēpor
conuentum decimas à laicis exigi, & dec
exactæ, in caſu noſtro conſtare non dicitu
cta,ergo &c.¶Secundo reſpondeo,ꝙ in ca
agitur,apertè cõſtare dicitur de tēpore ant
cilium,quoniam cum concilium editum
cto anno 1379.& cõceſſio facta dictæ cõit
ſa campi fuerit facta de anno 1277.ut præſu
& de initio conuentionis ſoluendi decima
aliter non appareat, dicendum eſt,ꝙ non
ſionem factam communitati, ſed poſt,&
initio temporis non apparet,præſumēdum
tim poſt dictam conceſſionem communi
bona illa fuerint perſonis particularibus
dum aſſignata cum onere dictam decim
di. Ex quo ſequitur,ꝙ dicta communitas
nenſe Concilium habuit ius dictam decim
di: facileq; erit probare famam publicam,
nem opinionem de hoc extare. ¶Præterea
41 reſpondeo,† ꝙ poſito etiam, ſed non conc
præſumi,ꝙ communitas ius iſtud decimar
ctum Concilium habuerit,tamen hoc in ca
non eſt neceſſarium,quia communitas Lu
citur habuiſſe ius exigēdi decimas, prout e
rituale,& prout laicis non conuenit, de quo
tex.in d.c.prohibemus.in d.c. quamuis.& in
& habetur in cle.2.de præb.ſed habuit,& ha
ius,quod oritur ex contractu, exigendi dec
tem fructuum a colonis, & cultoribus, qu
prædicta ad meliorandum data fuerunt,qu
quid temporale, & laicis quoque compet
42 in c.2.extra de locato.†veluti contingit,ſeu
poteſt in contractu innominato,qui ſimili
tioni,ut in d.l.ſi olei,nec non in cõtractu em
tico, in quo conueniri poteſt, ꝙ pro penſio
tur nõ ſolum certa pecunia,ſed etiam octau
cima, aut alia ſimilis fructuũ quotta,ut in d
Inſtit. de locat. & argum.l.1.& 2. C. de iure
ubi in contractu emphyteotico conuentio
pactionibus partium circa omnia eſt ſtand
ſequenter etiam ſi conuentum eſſet,ut pro p
ſolui deberet uel ſpecies certa, uel aliquid in
43 puta tertia, aut decima pars fructuum, †
quod ſoluendum eſt, non cenſetur eſſe dec
eſt quid ſpirituale,& laicis non conueniens,
ſio, ſeu canon, prout eſt quid temporale, cu
44 ſunt capaces,argu.d.c.2.extra de locato.† Si
citur de prębenda,cuius laici ſunt incapaces,
eſt quid ſpirituale.c.dilecto.extra de præbē.&
inſtitu.ſecus,quando præbenda, quæ de fru
cleſię debetur,eſſet quid temporale,quoni

reſt laico dari, & concedi. glo. eſt ſingularis, & cõiter
recepta. in c. cum m. & ibi omnes extra de conſtit. Idẽ
ergo contingere põt, qñ decima fructuum laicis ex
pacto in recõpenſationẽ uſus rei ſoluẽda eſſet, prout
in multis partibus Italiæ ſeruatur: & ad hoc benè fa-
ciunt ea, quæ inquit Cardin. in clemen. 2. in 3. oppoſ.
de decimis. & Abb. in c. tua. il 2. in 3. & 7. notabili. ex-
tra eo. tit. quare non ſequitur pro re tradita ad melio-
randũ, ſeu excolendũ domino, ſeu locatori ſingulis
annis ſolui debet decima pars, uel alia quotta fru-
ctuũ, ergo fit ꝯ̃ prohibitionẽ canonis prohibentis lai-
cos poſſe decimas eccleſiæ debitas exigere, nã qñ in-
ter ipſos laicos pro uſu rei fieret huiuſmodi cõuẽtio,
ea eſſet licita, & ꝑmiſſa, quia cenſeretur conuentũ de
illa decima fructuum, prout eſt quid tẽporale, & lai-
co quoq; competere poteſt. Et † in dubio debet fieri
interpretatio, ut actus ualeat, ẽt uerba impropriãdo.
l. ſi qñ. ff. de legat. 1. l. quoties. ff. de rebus dubiis. ff. de
verb. obl. & ff. de reg. iur. & in dubio uerba ſunt inter-
pretanda, ut perſonis, ad quas referuntur, cõueniãt. l.
plenũ. §. æquitij. ff. de uſu, & habit. ¶ Vltimo reſpon-
dendo dico, ꝙ omnis obiectio, quæ ab ep̃o fit dictæ
cõmunitati ſuper ꝯ̃ctus nullitate, & reſciſſione, & ſu-
per enormiſſima læſione eccleſiæ, & ſuper exactione
decimæ partis fructuum, etiã ſi illã uelimus decimã
appellare, prout dicitur quid ſpirituale, & ſuper aliis
ceſſat, & effectu caret ex tranſactione facta de anno
1527. inter dictam communitatem ex una, & R. tunc
Epiſcopum Imolenſem ex alia ſuper omnibus diffe-
rentiis ſimilibus, taliter ꝙ quicquid factum, & diſpoſi
tum eſſet de dictis bonis, & quicquid per dictam com
munitatẽ exactum eſſet etiam ſub prætextu decima-
rum, & in futurum exigeretur, firmũ eſſet, omniaq́ue
illa, quæ per dictum Ep̃m accedente auctoritate apo-
ſtolica conuenta, ratificata, & confirmata fuerunt, po
ſtea etiã auctoritate apoſtolica fuerunt ratificata, cõ-
firmata, & roborata ſupplendo omnes defectus iuris,
& facti, ut per publica documenta mihi exhibita de
his omnibus apparet. Ex quibus iura dictæ communi
tatis ſalua, omniq́ue iuris firmitate firma redduntur,
qm̃, ut dictũ fuit, prima conceſſio facta dictæ cõmuni
tati non poteſt argui de defectu ſolemnitatis, & iuſtæ
cauſæ, nec de læſione, minus etiam, ꝙ auctoritas apo
ſtolica non interuenerit, quia illa tunc nõ erat neceſ-
ſaria, immò confirmatio apoſtolica ſuper dicta tran-
ſactione facta ad omnia, quæ præceſſerũt, retrotrahi-
tur, & ſic ad primã conceſſionẽ, item ad cõceſſionẽ,
ſeu diſtributionẽ bonorum per dictã cõmunitatẽ fa-
ctam diuerſis perſonis ad meliorandũ cum onere ſol
uendi decimam partẽ fructuum, nam † de natura cõ-
firmationis ſuperioris, & maximè Papæ eſt ad præteri
ta, & iam facta trahi, ut in c. cum dilecta. & per totum
extra de confirma. util. uel inut. ibiq; dixi. & c. cum ac
ceſſiſſent. extra de conſtit. item ſufficit, ꝙ auctoritas,
& conſenſus neceſſarius ad ualiditatem actus interue
niat etiam expoſtfacto per modũ ratificationis, & cõ
firmationis, inſpecta æquitate iuris canonici, qđ has
ſubtilitates, q̃ ſunt de rigore, & de apicibus iuris, non
cõſiderat. c. dilecti. extra de iudi. cum aliis ſimilibus,
ut in d. c. cura. de iure patron. & in c. cum uos. extra de
ijs, quæ fiunt à præla. ubi plenè hr̃. Ex quibus infertur,
ꝙ exactio decimæ fructuum ſaltem nunc ſuper, & de
omnibus dictis bonis Maſſæ campi, etiam quod ali-
qua ex illis ad manus eccleſiæ, ſeu ep̃i Imolenſis per-
uenerint, cenſetur dictæ communitati permiſſa, etiã
ſi uelimus dicere illã eſſe quid ſpirituale, ex quo fit ꝑ-
mittente, & auctorante Papa, ut ſcribẽtes omnes, nul
lo excepto, quos ſupra allegaui, in d. c. cũ apoſtolica.
& in dicta clemen. 2. de præben. fatentur. Et huic no-
ſtræ cõſultationi optimè inſeruiunt ea, quæ plenè de-
duxit Andr. Barbat. in d. conſ. 35. lib. 2. quẽ domini iu-
dicare debẽtes inſpicere poſſunt, & aliqualiter in cõſ.
47 66. lib. 4. ¶ Infertur etiam ex iam dictis, † ꝙ & ſi aliquę
poſſeſſiones, & prædia, quæ ſunt pars dicti tenimenti
Maſſę, ut ſupra, cõmunitati prędictę in emphyteoſim
conceſſi, ad manus dictæ eccleſiæ, ſeu ep̃i Imolenſis
peruenerint modo, quo in facti ſpecie narratum fuit,
tamẽ dictæ communitati, & hominibus Lugi etiam
de dictis poſſeſſionibus, & p̄dijs ius decimã fructuũ
exigendi competit, qm̃ à tanto tempore, de cuius ini
tio memoria in ꝯ̃riũ non exiſtit, ſemper vſque ad hęc
tempora fuerunt in quaſi poſſeſſione exigendi dictã
decimam à cultoribus, & colonis, ſeu poſſeſſoribus il
larum, ueluti in facti ſerie præſupponitur, & cũ in di-
cta quaſi poſſeſſione, uel ſaltẽ in ſtatu exigendi dictã
decimam iuſto titulo uero, uel ſaltem præſumpto ex
dicto curſu tanti temporis reſultante fuerint, debent
in dicto ſtatu, ſeu in dicta quaſi poſſeſſione manute-
neri. c. querelam. & ibi Inn. Ioan. de Imol. & alij. extra
de elect. eſto etiam, ꝙ dictæ poſſeſſiones ab epiſcopo
Imolenſi detinerentur. ¶ Nec obſtat, ꝙ cũ dictæ poſ-
ſeſſiones fuerint ad epiſcopum illarum dominum di
rectum reuerſæ, per conſolidationem dominij vtilis
cum directo uidetur reſolutum, & extinctum dictũ
ius ſoluẽdi præfatæ communitati decimam fructuũ,
argumento illorum, quæ in ſimili uoluit Io. de Imol.
in d. c. potuit. col. 8. cum ſequen. & per ea, q̃ dixit Bal.
in l. 2. q. 46. col. 5. ff. de rerum diuiſione, & per Abba-
tem in cap. cum ueniſſent. colum. 2. extra de reſtitut.
ſpoliatorum: quia huic motiuo reſpondetur, ꝙ in ca-
ſu occurrenti non poteſt dici facta aliqua utilis domi
nij cum directo conſolidatio, licet dictæ poſſeſſiones
è manibus quorundã fratrum de Furnuo illas tenen-
tium, & occupantium ad manus epiſcopatus perue-
nerint, nam dicti fratres, & alij prędictarum poſſeſ-
ſionum occupatores nullum dominium utile habe-
bant, cuius contemplatione dicta conſolidatio fieri
poſſet. Sed homines, & communitas Lugi erant illi,
qui omnium dictorũ bonorum utile dominium ha-
bebant ex ꝯ̃ctu emphyteotico, & ex curſu tanti tem-
poris, de cuius initio memoria nõ exiſtit, ut ex dictis
ſupra apertè colligitur, quod dominium utile adhuc
penes dictam communitatem, dictoſq́ue homines
eſſe dicitur. Et ideò quoad hoc utile dominium nul-
la potuit, ſeu poteſt dici facta conſolidatio cum dire
cto, quæ de iure dicitur fieri ex eo, quod emphyteota
uel canonẽ debitum non ſoluerit, uel irrequiſito do-
mino alienauerit, uel re abuſus fuerit, aut ob lineam
emphyteotæ finitam, ut in d. cap. potuit. & ibi latè per
Imolam, Abbatem, & Antonium, egoq́; etiã dixi. &
in l. 2. & fi. C. de iure emphyteotico. & plenè per Iaſo-
nem, Baldum, & Salic. in auth. hoc ius porrectum. &
in auth. qui rem, cum aliis. C. de ſacroſan. eccle. Ex q-
bus modis nullus dictę communitati poteſt accom-
modari, ſeu imputari. Et ſi quis diceret communitatẽ
bona per eam conducta inſcio domino, hoc eſt ep̃o,
alienaſſe, hoc negatur, veluti ſupra plenius oſtenſum
fuit. ¶ Deberet ergo dictus Reuerendiſſimus Epiſco
pus à moleſtationibus, quas contra dictam cõmuni-
tatem iudicialiter mouit, ceſſare, prout ab illis planè
ceſſaret, atque deſiſteret, ſi conſideraret, cuius quali-
tatis hęc bona eſſent ab initio, qñ de anno 1275. dictę
cõmunitati cõceſſa fuerunt, quia erant ſterilia, & in-
culta, nulliuſq; redditus, & ualoris, ne ipſi ea poſſent
imputari, quę dicunt ſcribentes, maximè Barbat. poſt
Abbatem in c. ad aures. extra de rebus eccleſ. non alie
nan. & optimè idem Barbat. in d. c. cum m. col. 48. nu.
137. cum ſequen. extra de conſtitutionibus. Ad quæ
omnes prælati benè deberent animaduertere, ne de
auaritiæ, & inſatiabilitatis crimine accuſari, & argui
poſſent,

poſſent, quærendo res, quæ erant ſteriles, & infructuo
ſæ, & ad culturam, & fertilitatem redactæ fuerunt, de
manibus conductorum, qui eas ſic redegerunt, eripe
re, illas ſæpe pro ſe, aut ſuis retinẽdo, uel canonẽ, ſeu
penſionẽ augendo, quod apud Deum, & homines dã
nabile eſt, & uituperabile, ut colligitur ex uerbis Bar.
per illũ tex. in l.fi. C. de omni agro deſerto. lib. 11. &
Ang. in l. 3. C. de alluuion. bonus eſt tex. in l. fundi. C.
de loca. præd. fiſca. & in l. 2. C. de præd. nauicul. lib. 11.
Et hic finẽ huic conſultationi impono. Laus Deo.

SVMMAE.

1 *Penſio in emphyteoſi rerum eccleſiæ quanta eſſe debeat ad hoc, ut eccleſia læſa dici non poſſit.*
2 *Emphyteoſis conceſſio de re eccleſiæ ſterili facta ad meliorandum, & ad culturam reducendum valet etiam pro hæredibus extraneis, & in euidentem eccleſiæ utilitatem dicitur facta.*
3 *Conſuetudinem in loco extare dicens probare debet.*
4 *Conceſſio decem bebulcarum, uel circa non uitiatur, ſi undecim poſtea reperiantur.*
5 *Eccleſia fundans ſe in enormi læſione non nullitatis, ſed reſciſſorio remedio reſtitutionis in integrum agere debet.*

EPITOME.

Emphyteosis cõceſſio de re eccleſiæ ſterili ad meliorandũ, & culturam redigendum facta ualet, nec, ſi penſio uiginti annorũ ſimul collata uerã rei æſtimationẽ non conſtituat, uitiaṫ, aut eccleſia læſa dici põt.

Similiter ſi conceſſa ſit in emphyteoſim una petia terræ bebulcarum decem, uel circa, & poſtea vndecim eſſe reperiatur, ex hoc neque conceſſio uitiatur, neque eccleſia leſa dicitur.

CONSILIVM LXXXV.

Reverende domine, Super difficultatibus propoſitis non poſſum multitudine negotiorum impeditus multa pro earum reſolutione dicere, preſertim cum intellexerim principales meos nũc fuiſſe citatos ad audiendã ſententiam pro die ſequẽti hora iuris de mane, & propterea ipſi ad me recurrerunt inſtantes, ut aliqua breuiter, & celeri calamo ſup dubiis propoſitis, & pro informatione R.D.V. vellem explicare. Dum itaque in primis dicitur, quòd de leſione eccleſiæ manifeſtè conſtat ex duobus, primo quia penſio uiginti annorum ſimul collata non continet, neque conſtituit eſtimationem totius rei, per textum in §. quia uerò Leonis. il 1. in auth. de non alien. aut permuta. collatio. 2. & in auth. perpetua. C. de ſacroſan. eccle. Secundo, quia teſtes dicunt rem eſſe bebulcarum decem, & reperitur eſſe bebulcarum undecim. Reſpondetur † pri-
1 mo, quòd textus in d. §. quia verò. & in d. authen. perpetua. diſtinguit inter res precioſas, & alias nõ precioſas, ut primo caſu, quando res eccleſiæ eſſet precioſa, & notabilis, ſed modici redditus, nõ poſſit in emphyteoſim dari, niſi penſio uiginti annorum ſimul collata ueram rei æſtimationem conſtituat, ſecundo uerò caſu, quando res eccleſiæ non eſſet precioſa, ſed talis, cuius penſio foret diminuta, illam ad modicum tempus locãdo, aut eius redditus fuiſſent diminuti ob aliquam cladem, ut ob inundationem, uel aliud dãnũ, res tunc poſſit dari in emphyteoſim perpetuam pro canone, qui tempore conceſſionis haberi, & reperiri potuit, vt clarè uolunt iura prædicta, & ibi Doctores omnes expreſsè dicentes, tunc eſſe habendã rationẽ pẽſionis, ut ſimul collata per uiginti annos faciat uerã æſtimationem, qñ res tempore conceſſionis erat precioſa, & non in alio caſu. Sed, ut ex dictis teſtium, quos aliàs uidi, clarè apparet, res in emphyteoſim cõceſſæ non erant precioſæ, neque hoc per aduerſarios probatum fuit, prout probari debuiſſet, cum ſ[...] intentionis fundamentũ; quinimmò per [...] ſtes principalium meorũ, & per aliquos par[...] ſæ conſtat res conceſſas tempore conceſſio[...] te fuiſſe paludoſas, & aquis ſubiectas taliter [...] erant incultæ, & paludoſæ, ac in illis arundi[...] ci, aliaque ſimilia naſcebantur, non aũt era[...] ſæ, ergo ceſſat primũ fundamentum de tex. [...] verò. & in d. auth. perpetua. q̃ iura poſſunt [...] ex quo præſupponunt res eccleſiæ non preci[...] ſe concedi in emphyteoſim ſimpliciter pro [...] quæ tempore cõceſſionis haberi potuit. Ex [...]
2 etiam infertur, † ꝙ cum tales res eſſent ſteri[...] tæ, paludoſæ, & aquis ſubiectæ, omnino u[...] conceſſio in emphyteoſim facta ad effect[...] culturam reducerentur, & arabiles fierent, [...] hæredibus extraneis, ut in c. ad aures. ibiq; D[...] rebus eccle. non alien. nã ex hoc conſtat co[...] fuiſſe factam in euidentem eccleſiæ utilita[...] dictis iuribus habetur. Secundo poſſet reſp[...] de conſuetudine loci non ſeruari, ꝙ penſio[...] ti annorũ ſimul collatæ debeant verã rei æſti[...]
3 conſtituere: † & ſi pars aduerſa affirmet cõ[...] huiuſmodi in loco extare, ea debuit hoc pro[...] conſuetudo ſit quid facti. c. 1. de conſtit. in 6[...] probãda ſunt. l. in bello. §. factæ. ff. de capti. & [...] reuer. & ita voluit Bart. in l. de quibus. ff. de le[...] canoniſtæ maximè Ioannes Andr. Anto. & [...] fin. de conſuetud. ¶ Ad ſecundum reſponde[...] ꝙ hoc non tangit cauſam domini Melchio[...] tonij fratrum, qm̃ res ipſis fuit in emphyte[...] ceſſa pro bebulcis quatuordecim, vel circa [...] tacunque ſit, nec reperitur eſſe maioris nu[...] carũ, nec probatum fuit. Quo uerò ad ca[...] qui rem in emphyteoſim habet pro decẽ b[...]
4 † quòd conceſſio facta fuit pro decem be[...] circa, quo caſu ſi undecim bebulcarũ fuerit [...] hoc conceſſio non uitiatur, tum quia illa [...] circa illud plus comprehendunt, cum fuerit [...] dicum reſpectiuè, & maximè cum numerus [...] rũ fuerit demonſtrationis cauſa adiectus, [...] pore fuit incœptum, dicẽdo unã petiam ter[...] carum decem, uel circa, per ea, quæ uoluit S[...] tit. de emptio. & uendit. in §. ſciendum. & ibi [...] Andreas in additio. tum quia conceſſio ua[...] cem bebulcis, quamuis quoad illam undeci[...] ualeret per ea, quæ uoluit Ioan. Andr. in ad[...] Specul. in d. §. ſciendum. & Bald. in rub. C. de [...] uendi. Paulus de Caſtro in l. ſi ſeruum. §. fin. [...] de actio. empti. & in l. 2. in ultima columna C[...] ri. & commo. rei uendi. ¶ Et ex prædictis i[...] non eſſe uerum dicere, quòd conceſſio no[...] facta in euidentem eccleſiæ utilitatem, & [...] catur nulla per extrauagãtem Pauli Veneti [...] ambitioſè. quia tam reſpectu canonis, quam [...] ſubſtantiæ rei dicitur ſecundum iuris diſpo[...] facta, & euidentem eccleſiæ utilitatem co[...] quo res erant ſteriles, paludoſæ, & aquis ſub[...] tales, ex quibus parum utilitatis percipiebant [...] teſtes clariſſimè probatum fuit, & ideò ua[...] d. c. ad aures. cum ibi nota. ¶ Et poſito, non ta[...] ceſſo, cum ueritas ſit in cõtrarium, ꝙ eccle[...] iuſmodi conceſſione fuiſſet aliqualiter, & [...] miter læſa, propter hoc tamen pars aduerſa [...] do debet obtinere, quoniam cum conceſſio [...] cta cum ſolemnitate à iure requiſita, & ex ca[...] uidelicet propter utilitatem eccleſiæ, & ut re[...] turam, & fertilitatem reducerentur, ut ſupra [...]
5 ſio in ſe ualuit, & † ideò ex eo, quòd eccle[...] li conceſſione poſſit dici enormiter læſa ta[...]